

Úřad pro ochranu
osobních údajů

Otevřená data a ochrana osobních údajů

referát

celorepublikové školení živnostenských úřadů, 29. listopadu 2023

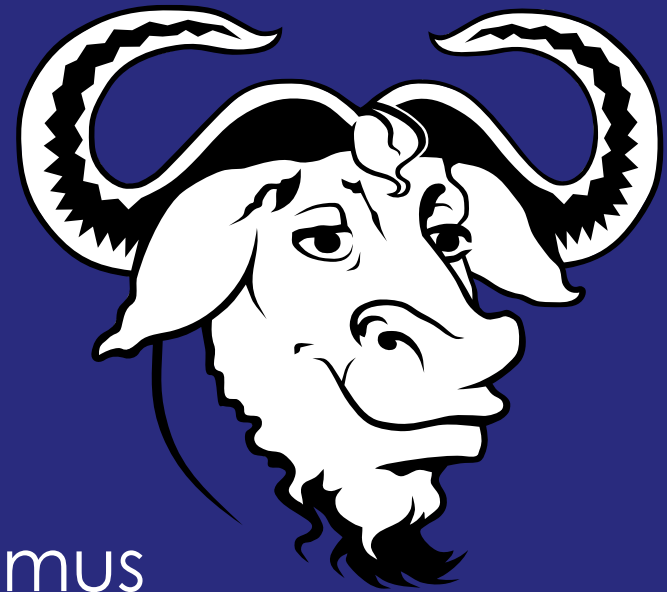
Vít Zvánovec

Oblasti zpřístupňování údajů

- koncept pochází z USA, 2 instituce k transparentnímu („otevřenému“) vládnutí:
  - *Freedom of Information Act (FOIA 1966)*
    - zveřejnění veřejnoprávních dokumentů na žádost s 9 výjimkami, např. ochrana soukromí
  - *Government in the Sunshine Act (GISA 1976)*
    - každá část každé **schůze OVM** musí být veřejně přístupná s 10 výjimkami (národní bezpečnost, interní záležitosti etc.)
    - pozvánka musí být zveřejněna

Jak to začalo?

- *free* (svobodný v. zdarma); *open*
- Richard Stallman: 1983 – GNU (*GNU's Not Unix!*)
- *copyleft*: General Public License (GPL)
- Linux
- Free Software Foundation (FSF)
- svobodná společnost
- sociální spravedlnost; digitální komunismus

Otevřenost (*openness*)

- **transparentnost & spolupráce**
- např. bitcoin, TEDx a wikipedie
- *dostupnost* poznání, technologií a dalších zdrojů
- *transparentnost* činnosti
- *propustnost* organizačních struktur
- *inkluzivnost* spoluúčasti

Příklady

- otevřené **vládnutí**
- **otevřený obsah:** *bude vysvětleno dále*
- otevřené **vzdělávání**
- **otevřený přístup** = technická podmínka; *budou vysvětleny dále*
- **otevřené údaje**

Otevřený obsah – 5R

1. **retain** (držet)
2. **reuse** (znovu použít)
3. **revise** (změnit)
4. **remix** (smísit)
5. **redistribute** (sdílet)

FAIR data

- nalezitelná (**F**indable)
- dostupná (**A**ccessible)
- interoperabilní (**I**nteroperable)
- opětovně využitelná (**R**eusable)

Technické podmínky

- přístupnost: *open access*
- čitelnost: *open formats*
  - typické formáty: CSV, RDF (obecný popis zdrojů), XML, JSON
- *ministerstvo vnitra* (nyní DIA): **otevřenost = strojová čitelnost** (*terminus technicus*); FAIR data
- strojová čitelnost v sobě vždy zahrnuje **strukturovanost**

Otevřená data

- jsou volně k dispozici každému
- k užití a republicaci
- bez **omezení** (o tom je spor)
  - autorským právem
  - patentem nebo
  - jiným mechanismem kontroly

× **FAIR data**

Triáda

- **zpřístupnění:** správce dat určí, kdo k nim má přístup, např. oddělení, celý úřad apod.
- **zveřejnění:** k datům má potenciálně přístup každý člověk na Zemi; zveřejněná data však **nelze** použít k jakémukoliv účelu
- **otevření:** zbavení dat jakékoliv ochrany

otevření $\neq$ zveřejnění!

Unijní regulace

- směrnice Evropského parlamentu a Rady **2003/98/ES** ze dne 17. listopadu 2003 o opakovaném použití informací veřejného sektoru (**PSI 1**)
- *recast (přepracované znění)*: směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) **2019/1024** ze dne 20. června 2019 o otevřených datech a opakovaném použití informací veřejného sektoru (**re-use směrnice, PSI 2**)
- nařízení Evropského parlamentu a Rady o evropské správě dat (akt o správě dat) (**DGA**)

R 16 i. f. PSI 2 1/2

- Otevřená data jako koncept jsou obecně chápána jako označení dat v otevřených formátech, jež může **kdokoli** volně používat, opakovaně používat a sdílet **pro jakékoli účely**.

R 16 i. f. PSI 2 2/2

- Členské státy „by měly zajistit ochranu osobních údajů i v případě, že informace tvořící součást určitého datového souboru samy o sobě sice nepředstavují riziko zjištění totožnosti určité fyzické osoby, ale ve spojení s jinými dostupnými informacemi by takové riziko mohlo vzniknout.“
- řešení v NKOD

Česká regulace 1/3

- původní pojetí:

článek XVIII novely č. **298/2016** Sb.

- vládní nařízení č. 425/2016 Sb.
- novela č. 184/2018 Sb.
- zrušeno vládním nařízením č. 304/2021 Sb.

Česká regulace 2/3

výsledek je bod 5 novely č. 241/2022 Sb.: „Otevřenými daty se pro účely tohoto zákona rozumí informace zveřejňované způsobem umožňujícím dálkový přístup v otevřeném a strojově čitelném formátu, jejichž způsob ani účel následného využití **není** povinným subjektem, který je zveřejňuje, **omezen** a které jsou evidovány v národním katalogu otevřených dat.“

Česká regulace 3/3

- článek L novely č. 261/2021 Sb. (DEPO): „Podle věty první se nezveřejní jméno a příjmení, datum narození s výjimkou roku narození, rodné číslo a adresa místa trvalého pobytu nebo bydliště s výjimkou názvu obce; to neplatí, jsou-li tyto údaje uvedeny **v registrech v souvislosti s podnikáním** nebo jinou obdobnou výdělečnou činností nebo v souvislosti s členstvím fyzické osoby ve statutárním nebo jiném orgánu právnické osoby nebo s výkonem funkce statutárního orgánu nebo v souvislosti s postavením skutečného majitele podle zákona upravujícího evidenci skutečných majitelů.“.
- **speciální novela č. 289/2017 Sb.**

Podstata sporu

- zákon: „způsob ani účel následného využití **není** omezen“
- MV: „informace, jejichž způsob nebo účel následného využití **je** omezen právním předpisem“
- do NKOD nepatří datové soubory s osobními údaji

Historický nevhodný příklad

The image shows a browser window with two side-by-side panels. The left panel is titled "Seznam datových schránek PO XML" and the right panel is titled "Seznam datových schránek FO XML". Both panels have a large red "X" drawn over them. The right panel has red circles around the title and the "Neobsahuje Osobní údaje" entry.

Seznam datových schránek PO XML

- Podmínky užití distribuce
- Neobsahuje Autorské dílo
- Neobsahuje Originální databáze
- Neobsahuje Zvláštní právo pořizovatele databáze
- Neobsahuje Osobní údaje

Seznam datových schránek FO XML

- Podmínky užití distribuce
- Neobsahuje Autorské dílo
- Neobsahuje Originální databáze
- Neobsahuje Zvláštní právo pořizovatele databáze
- Neobsahuje Osobní údaje

Dotaz estonského DPA

- v IMI z 1. srpna 2023, čj. 553048.1
- Estonsko považuje některá osobní data za otevřená
- **RO** – ochrana osobních údajů má přednost
- **SK** – citováno dále
- **FR** – povinná anonymisace, není-li souhlas nebo právní základ: OR, KN
- **IE** – otevřená data nezahrnují osobní údaje
- **IT** – zatím neposuzovali, povinné DPIA, zákaz soudních a citlivých dat

Slovenský FOIA 1/4

(1) Informácie, ktoré sa dotýkajú osobnosti a súkromia fyzickej osoby, písomnosti osobnej povahy, podobizne, obrazové snímky a obrazové a zvukové záznamy týkajúce sa fyzickej osoby alebo jej prejavov osobnej povahy **povinná osoba sprístupní len vtedy**, ak to ustanovuje **osobitný zákon**, alebo s predchádzajúcim písomným **súhlasom** dotknutej osoby. Ak dotknutá osoba nežije, taký súhlas môže poskytnúť jej blízka osoba;¹³⁾ súhlas sa nevyžaduje, ak ide o sprístupňovanie osobných údajov zosnulej dotknutej osoby na vedecký účel, na štatistický účel, na účel archivácie, dokumentačnej činnosti, historického výskumu, činností pohrebísk, umiestnenia pamätníkov a pamätných tabúl, konania spomienkových podujatí a piety v rozsahu nevyhnutnom pre jeho naplnenie. Ustanovenia osobitných predpisov tým nie sú dotknuté.¹⁴⁾

Slovenský FOIA 2/4

(2) Informácie o osobných údajoch fyzickej osoby, ktoré sú **spracúvané v informačnom systéme** za podmienok ustanovených osobitným zákonom,⁹⁾ **povinná osoba sprístupní len vtedy**, ak to ustanovuje zákon, alebo na základe predchádzajúceho písomného súhlasu dotknutej osoby. Ak dotknutá osoba nemá spôsobilosť na právne úkony, taký súhlas môže poskytnúť jej zákonný zástupca.¹⁶⁾ Ak dotknutá osoba nežije, taký súhlas môže poskytnúť jej blízka osoba;¹³⁾ súhlas sa nevyžaduje, ak ide o sprístupňovanie osobných údajov zosnulej dotknutej osoby na vedecký účel, na štatistický účel, na účel archivácie, dokumentačnej činnosti, historického výskumu, činností pohrebísk, umiestnenia pamätníkov a pamätných tabúl, konania spomienkových podujatí a piety v rozsahu nevyhnutnom pre jeho naplnenie.

Slovenský FOIA 3/4

(3) Povinná osoba sprístupní na účely informovania verejnosti osobné údaje fyzickej osoby, ktoré sú spracúvané v informačnom systéme za podmienok ustanovených osobitným zákonom⁹⁾ o fyzickej osobe, ktorá je **verejným funkcionárom**,^{16a)} poslancom obecného zastupiteľstva,^{16b)} predstaveným v štátnej službe,^{16c)} odborníkom plniacim úlohy pre člena vlády Slovenskej republiky, prezidenta Slovenskej republiky, predsedu Národnej rady Slovenskej republiky alebo podpredsedu Národnej rady Slovenskej republiky,^{16d)} **vedúcim zamestnancom** vykonávajúcim práce vo verejnom záujme,^{16e)} vedúcim zamestnancom zamestnávateľa, ktorým je orgán verejnej moci,^{16f)} nadriadeným v služobnom pomere^{16g)} alebo členom hodnotiacej komisie alebo iného obdobného orgánu, ktorý sa zúčastňuje na procese rozhodovania o použití verejných prostriedkov.^{16h)} Podľa prvej vety sa sprístupňujú osobné údaje **v rozsahu** a) titul, b) meno, c) priezvisko, d) funkcia a deň ustanovenia alebo vymenovania do funkcie, e) pracovné zaradenie a deň začiatku výkonu pracovnej činnosti, f) miesto výkonu funkcie alebo pracovnej činnosti a orgán, v ktorom túto funkciu alebo činnosť vykonáva, g) mzda, plat alebo platové pomery a ďalšie finančné náležitosti priznané za výkon funkcie alebo za výkon pracovnej činnosti, ak sú uhrádzané zo štátneho rozpočtu alebo z iného verejného rozpočtu.

Slovenský FOIA 4/4

(4) Osobné údaje osoby, ktorá je **nadriadeným** v služobnom pomere, 16g) povinná osoba sprístupní v rozsahu a na účel podľa odseku 3, len ak sprístupnenie **nie je v rozpore** s povinnosťou mlčanlivosti podľa **osobitných predpisov** 16i) a zároveň sprístupnenie tejto informácie neohrozí bezpečnosť alebo obranu Slovenskej republiky, ochranu verejného poriadku alebo plnenie úloh týchto osôb alebo orgánov, v ktorých vykonávajú svoju činnosť; ustanovenie § 13 sa v tomto prípade nepoužije.

Potřeby soukromého sektoru

- *Český automobilový průmysl 2025:*
  - o mobilitě obyvatelstva,
  - o složení národního hospodářství,
  - o územním rozvoji,
  - o využití kmitočtového spektra,
  - o statickém i aktuálním stavu dopravních cest,
  - o provozu a pohybu dopravních prostředků na pozemních komunikacích

Formy zveřejnění

podle zamýšleného okruhu adresátů:

- a) na úřední desce,
- b) ve věstníku povinného subjektu,
- c) v místním tisku,
- d) v celostátním tisku,
- e) v elektronickém mediu,
- f) na Internetu bez indexace ve vyhledávači, nebo
- g) na Internetu

Řešení živnostenského rejstříku

- návrh z 29. června 2016, čj. MPO 29015/16/41200/01000
- novela č. 289/2017 Sb., ve spolupráci ZÚ ČR a ÚOOÚ
- *idea: Veřejnoprávní database (rejstříky) jsou nucené: Podnikatelé se nemohou rozhodnout, zda v ŽR budou či nebudou. Pokud by nebyli, nemohli by podnikat. Proto je krajně nežádoucí vytvářet soukromoprávní kopie rejstříků.*

Dolování dat

- stažení celého datového souboru

×

- metoda *dotaz – odpověď* (request–response): § 60 odst. 5 ŽZ: „o jedné osobě identifikované v žádosti “

Sestavy (§ 60 odst. 6 ŽZ)

- „Tuto sestavu žadatel nesmí zveřejnit ani poskytnout třetí osobě.“
- „Sestava bude obsahovat pouze údaje, které budou aktuální ke dni zpracování sestavy (nikoliv tedy údaje historické, tj. již neplatné).“
- „Žadatel smí údaje uvedené v sestavě využít pouze pro svou potřebu (např. získání kontaktu na podnikatele za účelem uzavření obchodního závazku) a nesmí je zveřejnit (např. v médiích, na internetových stránkách apod.), ani poskytnout třetí osobě.“

Závěr

Děkuji za pozornost.